

Katechetický VĚSTNÍK

č. 5 Školní rok 2007/08 – leden

OTÁZKY ZE STRANY NEVĚŘÍCÍCH NÁM MOHOU POMOCI

krátké zastavení s Václavem Malým, pomocným biskupem pražským

Mohl byste se podělit o nějakou vzpomínku z hodin náboženství?

Dobře si pamatuji, že na hodinu náboženství jsme začátkem šedesátých let z celé základní školy chodili jen dva: já a jeden můj spolužák. Nešlo ani tolik o výuku, jako spíše o svědectví, že víra má i v nové době svůj význam. Stará hodná paní katechetka nás povzbuzovala a vyprávěla ze svého života, což bylo pro nás důležitější než opakovat katechismové poučky. Dodnes jsem Pánu Bohu vděčný za tyto chvíle.

Kdo byl pro Vás nejlepším učitelem (a proč)?

Nejlepšími učiteli náboženství pro mne byli oba rodiče, kteří víru nejen vyznávali, ale ji také doopravdy žili. Dávali mi krásný příklad. Společně jsme se modlili, četli v bibli a hovořili o dějinách církve i jejím učení. Nepatetická víra určovala jejich rozhodování a postoje. Vnímám to dodnes jako veliký Boží dar.

Co Vám v poslední době udělalo radost?

Během října jsem ve třech farnostech vysvětil na jáhny výborné muže, kteří vtisknou své službě potřebnou tvář a kteří se nebojí vstupovat i do prostředí, které je víře odcizené. Mají podporu svých farních společenství, která dovedla během svěcení vytvořit nezapomenutelnou duchovní atmosféru.

Co považujete pro současnou dobu za nejdůležitější?

Pro nás křesťany je důležité najít odvahu vyjít vstříc i k těm, kdo hledají duchovní zakotvení, i když se úplně neztotožňují s církevním životem. Rovněž je dobré postavit se čelem i k nepříjemným otázkám ze strany nevěřících. Nevnímat je jenom jako přítěž, ale též jako šanci pročistit si znovu své vlastní rozhodnutí zcela se vydat živému Pánu a jít jeho cestou. Nepříjemné otázky nám mohou pomoci, abychom si vyjasnili obsah své víry a dovedli ji na úroveň doby obhájit.

Co byste přál katechetům do jejich služby?

Katechetkám a katechetům přeji především trpělivost v jejich službě a statečnost vytrvat i ve chvílích, kdy mají pocit, že jejich námaha nepřináší kýžené ovoce.

OBSAH čísla 5/2007-08

- **Vzděláváme se**
Pavel – Šavel:
pronásledovatel církve
- **Příběhů není nikdy dost**
Jablko
- **Inspirace pro II. stupeň**
Střed mého života
- **Hry**
Pro různou příležitost
- **Okénko do historie katecheze**
Katecheze ve světle NZ
Katecheze v první církvi

PŘÍLOHY:

- **Luštěnky a pracovní listy**
Obrácení svatého Pavla
Aby byli jedno...
Kdo šel k Ježíšovi?
Tvořivé náboženství:
Záložky (zvířátka)
- **Mír** – program
pro „vstup do školy“
- **Alfa – Omega:**
série otázek ke stolní hře
(téma: Svatý Pavel)

VZDĚLÁVÁME SE**📖 Pavel – Šavel: pronásledovatel církve**

Obraz pronásledovatele Šavla podává líčení Skutků apoštolů (*Sk*) a není divu, že je názornější než to, které nám zprostředkovává Pavel sám. Barvitější líčení ve *Sk* lze vysvětlit tím, že se představy a vyprávění o této události v křesťanských společenstvích během jejich předávání postupně příkrášlily. Když se sám Pavel zmiňuje o své činnosti pronásledovatele, dává ji do spojitosti se svým dřívějším zachováním Zákona a rovněž se svým povoláním za apoštola (*srov. 1 Kor 15,9; Gal 1,13-16,23; Flp 3,6-11*). Pavlova horlivost pro Zákon a jeho zanicení při pronásledování církve tedy spolu úzce souvisejí. Toto pozorování napomáhá popsat důvody, které přiměly Pavla k jednání proti křesťanským společenstvím.

Nejprve je vhodné si položit otázku: Která církevní obec (popř. obce) to byla, proti které vzplanul jeho hněv? Určitě nebojoval sám. Jako jedinec by zajiště nemohl prosadit pronásledování církve. Když se ve svých listech neustále zmiňuje pouze o své vlastní činnosti, je to dáno tím, že nechce podat popis průběhu pronásledování, které prováděl s ostatními, nýbrž nabízí pohled na svou osobní životní cestu. Rovněž *Sk* se při projednávání tohoto tématu zajímají pouze o Pavlovu osobu. Přesto je možné předpokládat, že Pavel vyvíjel zvláštní iniciativu při pronásledování křesťanů a že tak předčil mnohé svou horlivostí. Pavel nám sice nedsděluje, které konkrétní církevní obce pronásledoval, nicméně nápadně hovoří o „Boží církvi“ (*1 Kor 15,9;*

Gal 1,13). Zdá se, že Pavel s označením „Boží církve“ přejímá zažitý výraz, který pro sebe používalo společenství křesťanů v Jeruzalémě a který byl přejat též sousedními křesťanskými společenstvími (*srov. 1 Sol 2,14*).

Jeruzalémskou církevní obec tvořily dvě skupiny. Jedna měla svůj původ v židovství, druhá v helénismu. Hebrejové ve velké většině nerozuměli řecky, helénisté na druhé straně nerozuměli hebrejsky, popř. aramejsky. To nutně vedlo k odděleným bohoslužbám v těchto jazycích. K jazykovým rozdílům přistoupily i teologické odlišnosti. Ve *Sk 6,1* slyšíme o rozepři, která mezi nimi vznikla a která vedla k ustanovení skupiny sedmi mužů, v jejímž čele stál Štěpán (*Sk 6,5*). Příběh o Štěpánovi (*Sk 6,8-8,1a*) je vyprávěním o nebezpečné roztržce mezi helénistickým židokřesťanem Štěpánem a členy tzv. synagogy propuštěnců s lidmi z Kyrény, Alexandrie, Kilikie a Asie (*Sk 6,9*). Spor končí kamenováním Štěpána, trestem bez řádného soudního líčení (*Sk 7,54-60*). Po této události nastává pronásledování členů této církevní obce, kteří se rozprchli po judském a samařském kraji (*Sk 8,1*). Někteří se dokonce dostali až do Fénicie, na Kypr a do Antiochie v Sýrii (*Sk 11,19*).

Pavel, coby rodák z Tarsu, byl ve spojení se synagogami těch židů, kteří pocházeli z diaspory a nyní žili v Jeruzalémě. Zde vznikl konflikt. Helénističtí židokřesťané totiž nehledě na všechna napětí ještě žili ve svazku s židovstvím. Když se situace přiostrčila, vystoupil proti nim i Pavel. Zdá se, že začal s pronásledováním až poté, co první židokřesťané byli nuceni opustit Jeruzalém a dali se do zakládání nových církevních obcí v Antiochii a v Damašku. Pavel tedy soustředil svou pozornost na tyto nově vzniklé církevní obce.

Jaké důvody Pavla vedly k pronásledování „Boží církve“? Je třeba mít na paměti, že postup proti prvním křesťanům byl vnitřní židovskou záležitostí. Ježíšovi stoupenci byli pokládáni za novou „stranu“ či „seskupení“ uvnitř židovství. Ve Sk 24,5 jsou označeni jako „nazaretská sekta“ (řecky: *hairesis*). Zajímavé je, že Skutky apoštolů používají stejný výraz též pro označení farizeů a saduceů (5,17; 15,5). Rovněž židovský historik Josephus Flavius hovoří o „sektách“ farizeů, saduceů a esénů (Bell. 2.162; Ant. 13,171).

U helénistických židokřesťanů byl nejvíce bijícím do očí jejich vztah k Zákonu. Nejednalo se tedy v první řadě o jejich uctívání Ježíše jako Mesiáše, i když rovněž toto mohlo na židy působit pohoršlivě (srov. 1 Kor 1,23). Důležitější však byl jiný aspekt. Helénisté, kteří se rozprchlí při pronásledování, nejen zakládali na různých místech církevní obce, ale do svých řad přijímali velkorysým způsobem rovněž pohany. To znamenalo, že pohané byli začleněni do jejich společenství jako plnoprávní členové. Nedělali tedy již rozdíl mezi plnoprávními členy, proselyty a bohobojnými, jak tomu bylo v synagoze. Takto odbourali odstupňovaná privilegia a povinnosti jednotlivých skupin. Obřízka přestala být vyžadována a na její místo vstoupil křest. Tímto způsobem byla narušena pečlivě střežená hranice mezi Izraelem a pohany. Kdo si cenil všeobecného přesvědčení, že Izrael je „lidem zasvěceným Hospodinu a jeho zvláštním lidem mezi všemi národy na zemi“ (Dt 7,6), toho muselo pobouřit toto citelné narušení hranice. Bylo jasné, že pohané se v této situaci spíše přiklonili k židokřesťanům než k židům, neboť u nich našli plné uznání. Je však třeba mít na paměti, že se v žádném případě nejednalo o nějaká strategická opatření proti konkurenci, která působila nepokoje. Obě dvě strany měly své teologické argumenty. Židé měli svatost Izraele; židokřesťané tvrdili, že skrze kříž a vzkříšení Ježíše je spása nabídnuta i pohanům. Pavel, který „v horlivosti pro židovství předstihoval ve svém národě mnoho svých vrstevníků“ (Gal 1,14), si kladl za cíl „přivést k rozumu“ ty, kteří se odchýlili, a přimět je, aby se vrátili zpět k Zákonu o svatosti Izraele.

doc. Petr Mareček

PŘÍBĚHU NENÍ NIKDY DOST

Jablko

Každé ráno měl jeden mocný a bohatý král svůj zvláštní rituál. Poddaní přicházeli jeden po druhém a předávali mu své dary. Když je panovník přebral, nudil se. Spolu s ostatními lidmi přicházel pravidelně každé ráno žebrák a přinášel králi jablko. Podal mu ho a v tichosti se odporoučel.

Král, který byl zvyklý na dary jiného druhu, přijal jablko trochu znechuceně, a jakmile se žebrák obrátil zády, vysmíval se mu. Všichni dvořané ho napodobovali. Žebráka to však neodradilo. Znovu a znovu přicházel každé ráno, aby do králových rukou vložil svůj dar. Král ho vzal a bez zájmu položil do koše, který stál poblíž trůnu. Koš už byl plný jablek, která žebrák nanosil.

Jednoho dne králova oblíbená opice vzala jedno z jablek a zakousla se do něj. Pak vyplivla sousto ke královým nohám. Panovník překvapeně pohlédl na jablko, protože se v něm duhově zaleskla perla. Hned nechal rozkrojit všechna jablka nashromážděná v koši a překvapeně zůstal stát: uvnitř každého z nich našel perlu! Nechal si zavolat podivného žebráka a vyptával se ho. Žebrák mu řekl: „Přinesl jsem ti tyto dary, pane, abys pochopil, že život ti každé ráno nabízí mimořádný dar, kterého si však nevšímáš a odhazuješ ho, protože jsi obklopen příliš velkým bohatstvím. Tím darem je každý nový den, který začíná.“

(Tento příběh lze použít v souvislosti s novým rokem.)

vybral P. Pavel Konzbul

INSPIRACE PRO II. STUPEŇ ZŠ

Střed mého života

Téma: Navazuje na minulou úvahu o dobru a zlu a o životních hodnotách.

Cíl: uvědomit si, co je pro mě v mém životě důležité, co mám ve „středu“ svého života. Od tohoto středu se odvíjí i můj žebříček hodnot.

Obsah: pozorováním kompozic obrazů se zamýšlím nad svým životem a nad tím, co v něm vnímám jako důležité.

K ukázce můžeme použít obrazy z metodik pro 6. tř. a 7. tř. ostravsko-opavské diecéze.

Praktická poznámka: Kompozice obrazu mohou být různé, jeden obraz je často výsledkem použití vícero způsobů. V tomto tématu nejde o teorii kompozice, ale na příkladu kompozice obrazu si máme uvědomit něco ze svého života. Proto není důležité rozebírat všechna pravidla a možnosti, které byly použity u jednotlivých obrazů, ale jde jen o příklady.

Kompozice, které můžeme najít v některých obrazech:

Centrální kompozice: V Božích dlaních – S. Köder (6. tř.)

Zlatý řez, zlatý bod: Narození Ježíše – S. Köder (6. tř.)

Zlatý řez: Cesta do Emauz – T. Zacharias (6. tř.)

Kompozice s využitím diagonály: Žid se svitkem tóry – M. Chagall (6. tř.)

Pyramidální kompozice: Emauzy – S. Köder (6. tř.); Stvoření – S. Köder (7. tř.);

Poutník – C. D. Friedrich (7. tř.)

Pozorování obrazu/ů a diskuse

Máme připraveny dva nebo tři obrazy různých kompozic, prohlédneme je společně a povídáme si o nich (v tomto bodě jde jen o zamyšlení, diskusi, vyslovení různých názorů; není důležité znát „správné“ odpovědi).

Co vidíme na našem obraze? Co chtěl autor nechat vyniknout? Proč? Co tím sděluje? Kam nebo jak to umístil a znázornil? Pozorujeme obrazy a popisujeme z hlediska kompozice (není třeba dojít ke shodě v názorech; naopak existence více různých názorů nás může učít tomu, že každý můžeme vidět věci trochu jinak a neznamená to, že je to špatně). Můžeme také zkusit dávat obrazům názvy a až na konec uvést, jaký název jim dal autor.

Jak se tvoří kompozice obrazu? Kam se umísťují věci důležité, kam nedůležité? – Podle různých kompozic různě, ale vždy tak, aby nějak vynikly. Cílem každé kompozice je, aby – když se zadívám na obraz – vyniklo to, co považuje autor za důležité. Někdy to může být jedna věc, jindy událost nebo vztah nebo kontrast.

Shrnutí a převedení do života: Kompozice obrazu bývají různé, ale vždy jsou voleny tak, aby to, na co chce autor upozornit, bylo zvýrazněno. V životě, když chceme pojmenovat něco důležitého, používáme např. tyto obraty: v jádru (věci, problému), v srdci (člověka), ve středu (pozornosti). Podle toho, co v životě považují za důležité, co je ve „středu mého zájmu“, si tvořím hodnotový žebříček, o kterém jsme mluvili minule. Když jsou středem mého života peníze, majetek, vše se kolem nich točí. Budu všechno posuzovat v jejich světle: „Co mi to vynese?“ „Co tím získám?“ „Jak se mi to vrátí?“

Když je to např. kariéra, tak se ptám, kdo nebo co mi pomůže vystoupat nahoru. Ostatní mě nezajímá...

Když to bude vztah k nějakému člověku, tak v případě, že toho člověka ztratím, ztratím i smysl života...

Přemýšlíme: Vzpomeňme si na naše povídání o tom, co nám společnost a lidé okolo nás nabízejí za hodnoty, ideály. Můžeme podle těchto hodnot odhadnout, co je asi „středem života“ pro různé lidi nebo skupiny okolo nás? (Necháme účastníky vyslovovat jejich názory; někdy je vhodné nechat je bez komentáře, jindy se rozvine diskuse.)

Co nám k tomu říká Bible

Křesťané se snaží mít za střed svého života Boha. (Můžeme to vidět např. i v uspořádání kostela, kde máme také místo, které je „středem pozornosti“ – obětní stůl... Proč? Protože se tam při eucharistii odehrává to hlavní: zpřítomňování Kristovy oběti. Je umístěn tak, aby byl přirozeně „středem pozornosti“ – většinou vpředu na vyvýšeném místě, někdy bývá i ve středu kostela.) Slovy to možná není vždy správně vyjádřeno; říká se, že „Bůh je v nebi“ nebo někdo řekne, že „Bůh je v oblacích“...

Podívejme se, jak o Bohu mluví Bible (každý účastník může vyhledat a přečíst jeden úryvek; zjišťujeme, že když Bible mluví o přítomnosti Boha, používá často slovo „střed“ nebo „uprostřed“):

Sofoniáš 3,17	Exodus 25,8	Jan 19,18	Žalm 46,6
1. Královská 6,13	Exodus 29,45	Jan 20,19	Zachariáš 2,15
Aggeus 2,5	Joel 2,27	Matouš 18,20	Izaiáš 12,6
Deuteronomium 7,21	Ezechiel 37,26	Ezechiel 39,7	Zjevení 21,3

Diskuse: Co pro člověka znamená, když je středem jeho života Bůh? Jak se to v jeho životě může projevit? Jaké jsou důsledky?

Osobní zamyšlení v tichu: A co já? Je pro mě zajímavé, aby se Bůh stal středem mého života, nebo to považuji za hloupost? Kde mám umístěného Boha v „obrazu svého života“? uprostřed, na okraji, v rohu (aby moc nepřekážel)...?

Závěr:

Každý si může vzít jeden ze čtených úryvků s sebou domů a přemýšlet nad tím, co je pro něho středem života.

Podle času můžeme pokračovat **tvorbou vlastního obrazu:**

Zkuste vytvořit obraz, kde necháte vyniknout tomu, co je pro vás ve vašem životě důležité (účastníci mohou pracovat realisticky i abstraktně). Můžete svému obrazu vymyslet i jméno, např. „krajina klidu“; „já“, „vypuštěná střela“..., podle toho, co je tou hlavní myšlenkou.

Představení obrazu: každý představí svůj obraz – vysvětlí, co na něm je, případně jak by ho pojmenoval.

Zkuste si (zde nebo doma, podle času) dát vedle sebe to, co jste dnes vytvořili, a to, co jste minule pojmenovali jako své hodnoty. Má to nějakou souvislost? Opakuje se vám tam něco?

Námět k prohloubení tématu a hlubší práci s Biblií můžete najít na <http://kc.diecezezhk.cz>.

Zpracovala Helena Johnová, KC Hradec Králové

HRY

Pro různou příležitost

- **Kompot**

Děti pojmenujeme po ovoci: hraje-li např. 12 hráčů, tři budou jablka, tři hrušky, tři broskve a tři meruňky. Hráče posadíme do kruhu, kde jeden stojí uprostřed. Prostřední řekne „jablka“ a jablka si vymění místa. Také prostřední hráč se snaží zaujmout nějaké místo. Uprostřed však vždy někdo zbude. Lze jmenovat i více druhů ovoce nebo říct „kompot“ – to si potom vymění místa všichni. Při kompotu se však nesmí hráč posadit na sousední místo – to by bylo moc jednoduché. (Podobně můžeme hrát na salát – jmenujeme druhy zeleniny, zoologickou zahradu – různá zvířata, na garáž – druhy aut, na Bibli – různé osoby: patriarchové, proroci, apoštolové, králové...).

- **Noční strážce hranice**

Děti stojí na jedné straně třídy a jeden hráč stojí uprostřed třídy se zavázanýma očima. Musí být úplně ticho. Děti posíláme po jednom, aby přešly na druhou stranu třídy. Strážce má za úkol poznat po sluchu, kolik narušitelů přešlo.

- **Na režiséra**

Sedíme v kruhu, jeden žák jde za dveře a domluvíme se, kdo ze zbylých bude režisérem. Režisér udělá nějaký pohyb, gesto... a všichni ostatní v kruhu to po něm opakují. Nikdo nesmí dělat jiné pohyby než dělá režisér. Zároveň se nesmí na režiséra nápadně dívat, aby ho hádající hráč hned neuhodl. Hráč, který byl za dveřmi, má totiž poznat, kdo je režisér.

Připravuje P. Jindřich Čoupek

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

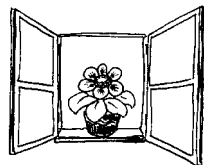
⚙ **Obrácení svatého Pavla: ...BOŽÍM NÁSTROJEM.**

⚙ **Aby byli jedno: JEDEN PÁN, JEDNA VÍRA, JEDEN KŘEST POJÍ NÁS, TVOŘÍME JEDNO TĚLO, SLYŠÍME KRISTŮV HLAS: OTČE, AŽ JSOU JEDNO, JAK TY VE MNĚ, AŽ JSOU SVĚTLEM SVĚTA, SOLÍ ZEMĚ.**

OKÉNKO DO HISTORIE KATECHEZE

Katecheze ve světle Nového zákona

Ve druhém díle našeho seriálu jsme uvedli, že se ve spisech Nového zákona setkáváme s katechezí především v činech a učení Ježíše Krista, a popsali jsme jeho jednání s učedníky putujícími do Emauz (*Lk 24, 23-35*) jako pravzor katechetického přístupu a postupu, který Ježíš daroval křesťanům všech dob. Podívejme se nyní blíže na některé typické rysy Ježíšovy katecheze.

Ježíš vystupuje jako vychovatel víry svých současníků. Nezpochybnuje Mojžišův zákon, a přitom tento zákon nehraje v jeho hlásání rozhodující roli. Ježíšovo učení nespočívá prvotně na Starém zákoně, přestože se na něj odvolává. Vychází spíše z běžných zkušeností svých posluchačů. Ty jim mají pomoci, aby se nově otevřeli Boží skutečnosti: Vyšel rozséváč... s Božím královstvím je to jako s člověkem, který zasel dobré semeno na své pole... jako s hořčičným zrnkem (*Mt 13*); jeden bohatý člověk měl správce... u dvora jednoho boháče ležel chudák jménem Lazar... Osobitý ráz takové katecheze vnímáme ještě zřetelněji, když si uvědomíme, že katecheze u Židů nejspozději od 3. století před Kristem se snažila především vštípit lidem význam a důležitost celého Mojžišova zákona a dovést je k věrnému zachovávaní tohoto Zákona!

Ježíš nenavazoval na otázky, které by byly předem dány v učených diskusích, ale svým vlastním způsobem jednání vyvolával u lidí otázky nové (*Mk 2,16.18; Lk 15*). Lidé v jeho blízkosti zažívali věci nevidané a neslychané – a tak není divu, že takové otázky kladli. Těchto otázek pak Ježíš využíval jako konkrétních příležitostí, aby jim sděloval, kdo je Bůh a jak má vypadat život z víry. Ježíš to neměl snadné. Neustále musel zápasit s nesprávnými představami o Bohu, které během staletí zakořenily ve vyvoleném národě.

Bůh spásy a víry – to jsou dva hlavní Boží rysy, které Ježíš Kristus líčí. Takto navazuje na myšlenku záchrany: Bůh vyvedl svůj lid z Egypta, vede jej dál a chrání, je přítomen v jeho dějinách. Spása je znázorňována zvláště působivým způsobem v podobenstvích. V nich se takřka vždy vyskytuje někdo ztracený a Bůh ho zachraňuje. Spása z Egypta je tedy prohloubena, protože Ježíš mluví o spásě nejen z Egypta, čili z vnějšího otroctví, ale ze všeho zla a všeho, co odporuje Bohu. Sám o sobě Ježíš prohlašuje, že přišel zachránit, co zahynulo, že lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.

V Ježíšovi je Bůh s námi a pro nás (Emanuel – s námi je Bůh). Bůh, který se ujímá i těch největších hříšníků. Při svém jednání se slabými, prostými lidmi, kteří byli jako „ovce bez pastýře“, se Ježíš nikterak neobával tvrdých střetů s učiteli Zákona, ani se nezdráhal vyslovit na adresu svých učedníků jasně a náročně požadavky: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme na sebe svůj kříž a následuje mne“ (*Mk 8,34*). Jeho vybidky uváděly člověka svou radikálností do krize a žádaly obrácení. Ježíš nicméně neodsuzoval ty, kteří se jim sice nechali nadchnout, ale stát se jeho přímými učedníky nechtěli (*rov. Mk 9,38-40*). Usiloval o zcela konkrétní lidské chování, odůvodnitelné právě tak světsky jako teologicky.

Katecheze v prvotní církvi

Srovnáváme-li katechezi v Izraeli a v raném židovství s katechezí prvních křesťanů, nesmíme ztratit ze zřetele odlišnost situace, v nichž se jedna i druhá odehrávala. Izrael a rané židovství představovaly jeden národní celek, v němž byla víra zprostředkovávána z jedné

generace na druhou v praktickém životě. Naproti tomu první křesťané hlásali něco nového či alespoň neobvyklého uprostřed společnosti, která smýšlela jinak. Je zajímavé, že v prvotní Církvi nebyla prvotním prostředím k předávání obsahu víry rodina, ale širší společenství věřících. Jemu je adresována zvěst; katecheze je jejím výkladem a posléze prvním napomínáním. Začátek nového života v Kristu není totiž něčím přirozeným či dokonce samozřejmým, nýbrž je milostí, kterou Bůh dává, komu chce (*srov. Řím 9,14-18*).

Křesťanská katecheze začíná v prvních dnech prvotní Církve. Vedle hlásání apoštola Petra v den Letnic (*Sk 2,14-41*), ostatních apoštolů a jáhnů až po věřící laiky v Palestině, v Malé Asii, v Řecku a Římě, jak o tom svědčí Skutky apoštolů, je zmiňována i praxe výkladu hlášeného poselství a povzbuzování nových konvertitů. K označení této činnosti je brzy užíván výraz „katecheze“ (*srov. Lk 14; Sk 18, 25 a 21, 21; Řím 2,10; 1 Kor 14,19; Gal 6,6*). Nicméně Skutky apoštolů, které uvádějí četné příklady prvního hlásání (kérygma) dosud nepokřtěným, neobsahují konkrétní příklad ryze „katechetického“ výkladu nebo povzbuzení. Jiné spisy Nového Zákona naopak přesahují často základní výklad, vlastní katechezi, i když např. evangelia jsou považována za písemná svědectví, která určitým způsobem odrážejí obsah kázání v komunitách prvních křesťanů. Zatímco Matoušovo evangelium je bohaté na kapitoly „výukového“ rázu, evangelium podle Jana je spíše asi výsledkem dlouhých meditací o skutečnosti a tajemství Ježíše Krista. Lukáš píše své evangelium s výslovným potvrzením a odvoláním na předchozí vyučování ústní (*Lk 1,4*). Četné z Pavlových listů jsou ve své druhé části jakoby ozvěnou morální výuky prvních křesťanů. V prvním listu Petrově lze odhalit určitý typ křesťní katecheze.

Příště se budeme zabývat pohledem Nového zákona na osobu Božího Syna, a poté přejdeme ke katechumenátu praktikovanému v církvi už od prvních staletí.

doc. Ludvík Dřímál

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

- ☉ V náboženství (3. třída) jsme mluvili o těžkém hříchu a jeho důsledcích na duši. Ze třídy se ozve: „Takže to pak někdo váží třeba o dvě kila víc?“
- ☉ Děti 1. třídy kreslí obrázek ráje s Adamem a Evou. Tu si všimnu, že chlapeček nakreslil v Eviných vlasech plno černých teček. „Co to je?“ ptám se. „To jsou vši. Víte, Evě to vůbec nevadí, protože je v nebi.“

sestra Mlada, Brno

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227, 247 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Zpracování: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Jitka Šebková, Iva Fukalová.
Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho
čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.

Vychází 9× do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 7. 12. 2007.